

HVEM ER JEG? HVEM ER DU? NORMER OG IDENTITET

Indledning til lærer og elever

Velkommen til BUSTERS undervisningsmateriale 'Hvem er jeg? Hvem er du? Materialet handler om identitetsdannelse, og om hvilke normer og sociale koder, der præger børn og unge - primært ud fra et film- og medieperspektiv.

I vil blive præsenteret for arbejdsspørgsmål og øvelser, der kan åbne op for emnet og give jer nogle begreber til at arbejde med ift den film, I skal se på BUSTER Filmfestival.

Materialet handler ikke om den enkelte film, som I skal se, men lægger op til et tematisk forløb, som I kan integrere filmoplevelsen i.

Tænk det som et fagligt eller tematisk sæt briller, som I sammen ser filmen igennem og som giver jer nogle særlige opmærksomhedspunkter for biografoplevelsen.

Tæt på undervisningsforløbet

I materialet skal I arbejde med historier om normbrud, lave kreative øvelser om identitet på sociale medier, spotte normer, fordomme og repræsentation i de film og serier, I har set og meget mere. Det handler om; Hvem er jeg? Hvem er du?

I kan selv plukke fra materialet alt efter jeres tid.

Rigtig god fornøjelse
BUSTER Filmfestival

LÆRERVEJLEDNING

HVEM ER JEG? HVEM ER DU?

Hvem er jeg? Hvem er du? Normer og identitet
Dansk og samfundsfag
Mellemtrin+udskoling

→ FØR FILMEN (DEL 1 og 2)

Introduktion. Hvordan præger normer vores identitet og hvordan skaber sociale medier og film, serier og spil selvbilleder og verdenssyn.

[Varighed: 3 lektioner]

→ I BIOGRAFEN (DEL 3)

Introducerer eleverne til at spotte normer for identitet i den film, I skal se under BUSTER.

[Varighed: 10 min]

→ EFTER FILMEN (DEL 4 & 5)

Samler op på jeres biografbesøg med karakteranalyser og en refleksion over forskellige normer i filmen. Du kan som lærer, alt efter niveau og antal elever, vurdere, om du vil lave øvelserne fælles i klassen eller i grupper, ligesom du selv kan vælge, hvilke øvelser du vil bruge.

Forslag til videre forløb og eksamen

Vi anbefaler at bruge Sex og Samfunds undervisningsmaterialer til videre arbejde med emner om køn, krop og familie: <https://www.underviserportal.dk/grundskole/materialer/>

Vi anbefaler at benytte sig af Ungdomsbyens online tilgængelige LARM projekt, der sætter fokus på LGBTQ+ rettigheder, og giver eleverne mulighed for at lave korte animationsvideoer, der sætter fokus på emnet (beregnet til 7.-10. klasse):

<https://ungdomsbyen.dk/vare/larm-for-lgbt-rettigheder/>

DEL 1: FØR FILMEN

IDENTITET OG NORMER

[Samlet varighed 45 min]

INDLEDNING: IDENTITET OG NORMER (10 min)

Tal indledende med eleverne om, at forløbet handler om identitet og normer, og at I sammen undersøger dette emne. Øvelserne kan både skærpe elevernes evner i at analysere og fortolke film indenfor denne ramme, men samtidig gøre dem bevidste om nogle vigtige emner, der fylder meget for ethvert menneske og måske i særlig grad i deres alder. Altså; Hvem er jeg? Hvem er du?

Nogle gange kan det være en god idé at opfordre eleverne til ikke at tale ud fra personlige oplevelser, men ud fra hvad de kender fra forskellige medier, så et følsomt emne kommer lidt på afstand. Vurdér, hvor dine elever er, og om det er trygt at åbne for en personlig snak.

Har I tidligere arbejdet med normer og identitet? Lav evt. en forståelsesøvelse på tavlen inden forløbet starter, hvor eleverne kan bidrage med deres associationer til ordene 'identitet' og 'normer'. Herefter skal de læse teksterne om identitet og normer.

Se ELEVARK DEL 1: FØR FILMEN - IDENTITET OG NORMER.

Opfordre eleverne til at have særligt fokus på sammenhængen mellem de to begreber; identitet og normer.

GRUPPEØVELSE: TRE HISTORIER OM NORMER (35 min)

Denne øvelse går ud på at spotte og reflektere over normer og deres indvirken på børn og unges identitetsskabelse. Er der gode normer? Dårlige normer? Positive normer? Skadelige normer? Sæt eleverne sammen i grupper à to, få dem sammen til at læse de tre fortællinger og overveje de tilknyttede spørgsmål.

Se ELEVARK DEL 1: FØR FILMEN - IDENTITET OG NORMER.

Hjælp eleverne med at spotte 'Hvem er jeg? Hvem er du? Altså normer og identitet i fortællingerne.

1) I historien om Nor er det interessant at komme ind på, hvordan vores økonomiske udgangspunkt præger hvem vi kan blive. Historien handler om Nor, der forsøger at dække over ikke at have været på ferie i udlandet ligesom alle andre i klassen. Normerne, der er på spil, er altså lærerens antagelse om, at alle familier har samme muligheder og økonomiske ressourcer til at tage på ferie. Nor føler, at hun skal ændre på sig selv for at blive accepteret, og synes det er pinligt ikke at kunne det samme som de andre.

2) Historien om Hamid handler både om, at normer for adfærd kan være vidt forskellige alt efter kulturelt ophav, og at man som en person, der er opvokset i flere kulturer kan føle sig splittet. Samtidig er det også en historie, der tydeliggør fordomme om homofobi. Historien er subtil - for pointen er ikke, om Hamid er, eller ikke er homoseksuel eller at det er synd for ham, at de andre elever driller ham med det, men at det til at starte med bliver gjort skamfuldt at udvise omsorg, når man er en dreng. Igen er det oplagt at tale om, hvordan Hamid ender med at ændre sin adfærd pga. klassens kommentarer.

3) Historien om Charlie er både opløftende og trist. Normerne som er på spil her handler om vores forventninger til køn. Hvis Charlie ikke ligner en pige, så er det mærkeligt, at hen har makeup på. Historien handler også om, at det at stå uden for forventningerne til, hvilket køn man kan have, kan være rigtig svært. Den dominerende norm er, at alle føler sig enten som mænd eller kvinder. Det opløftende ved denne historie er dog, at Charlie ikke ændrer på sig selv, men finder et fællesskab på internettet, der kan rumme Charlie for den hen er.

Oplever eleverne andre ting som er på spil i de 3 historier? Dette lægger op til flere spændende diskussioner mellem eleverne.

Efter eleverne har talt sammen om historierne i 20 minutter, samler I op i klassen. Tal her gerne om, hvorfor det er vigtigt at få øje på normerne - f.eks. hvad det kunne have betydet for personerne i historien, hvis nogen aktivt havde gjort opmærksom på normerne. Brug 5 minutter på opsamlingen.

Herefter skal eleverne ud i grupper på fire og sammen tale videre om, hvad de ville have gjort for at løse problemstillingen. Vi har formuleret 5 roller (til stede eller ikke til stede i historien):

- Casens hovedperson
- En klassekammerat
- Klassens lærer
- En journalist
- En politiker

Del rollerne ud i de forskellige grupper og lad eleverne tænke over og undersøge, hvilke muligheder deres rolle har for at ændre på fortællingen. Det er jo vidt forskelligt: klassekammeraten kan f.eks. sige fra, læreren kan mægle, journalisten kan sætte noget på dagsordenen, politikerne kan lave lovændringer osv. Eleverne skal bruge 10 min. på at diskutere i grupperne.

Saml op i klassen. Hvad nåede de forskellige grupper frem til? Meningen med denne øvelse er at vise hvor forskellige muligheder, vi har for at ændre på normerne, og at fællesskaber både skaber og ændrer normer. Det kan give en forståelse af, at normerne ikke er skrevet i sten. Du kan f.eks. spørge eleverne, om de har lagt mærke til, at de selv har ændret holdninger til nogle normer gennem deres liv.

DEL 2: FØR FILMEN

MEDIER OG REPRÆSENTATION

[Samlet varighed 75 min]

TEKST OG SPØRGSMÅL: SOCIALE MEDIER (30 min)

Lad eleverne læse teksten om sociale medier . Se ELEVARK DEL 2 : FØR FILMEN - MEDIER OG REPRÆSENTATION og gennemgå spørgsmålene i klassen.

KREATIV ØVELSE: SOCIALE MEDIER OG SELVFREMSTILLING (30 min)

Sæt eleverne i grupper på 4. Eleverne skal nu lave 2 fiktive Instagram-opslag med billede og tekst.

Det ene opslag skal bekræfte en kollektiv norm for afsenderens køn. Det andet skal bryde med en norm.

Herefter fremviser eleverne opslagene for hinanden og kommenterer ud fra spørgsmålene på arket Se ELEVARK DEL 2 : FØR FILMEN - MEDIER OG REPRÆSENTATION.

Hvad er forskellen på fordomme og normer?

NØGLEORD INDEN BIOGRAF BESØG (15 min)

Vi har samlet nogle nøgleord, som opsummerer temaet. Se ELEVARK DEL 2 : FØR FILMEN - MEDIER OG REPRÆSENTATION.

Vi anbefaler, at eleverne får dette ark i slutningen af sidste time, som forberedelse til biograf-besøget og at de tager arket med evt. på deres telefoner. Se ELEVARK DEL 2 : FØR FILMEN - MEDIER OG REPRÆSENTATION.

DEL 3: I BIOGRAFEN

REGISTRER INDTRYK EFTER FILM

[Samlet varighed 10 min]

Vi anbefaler at i lige efter visningen finder 10 minutter, hvor eleverne hurtigt skriver deres indtryk fra filmen ned, så de har dem på skrift til det efterfølgende arbejde med filmen.

DEL 4:

KARAKTER/IDENTITET

[Samlet varighed 70 min]

ØVELSE: HVEM ER HOVEDPERSONEN? (20 min)

I skal nu arbejde med en kollektiv karakteranalyse, som har fokus på identitet. Eleverne skal i grupper på to skrive mindst tre ord, de synes kendetegner filmens hovedkarakter på post-its.

Opsamling på klassen: Skriv hovedpersonens navn på et A4 ark og hæng det op på væggen. Eleverne skal nu præsentere deres post-its for hinanden, mens de hænger dem op rundt om arket. Når alle har bidraget med deres ord, kan I tale om karakteren ud fra disse spørgsmål:

- Mangler der nogle ord?
- Er der nogle ord, der har modsat betydning? (f.eks. 'doven' og 'energisk') Hvad siger det om karakteren? I hvilke tilfælde er han/hun det ene eller det andet?
- Hvordan påvirker omverdenen karakteren?
- Sker der et skift i karakterens personlighed i filmen?

Målet med øvelsen er at undersøge karakteren og blive opmærksom på, at den gode karakter ofte er mangesidet og godt kan have modstridende karaktertræk. Sørg for at nuancere og få alle de forskellige sider med. Dette kan også bruges i en narrativ analyse af filmen - hvis karakteren ændrer træk gennem filmen, kan I eventuelt lave en plotanalyse, hvor I gennemgår hvordan historiens forløb ændrer karakteren.

ØVELSE: LISTE OVER NORMER I FILMEN [30 min]

Til sidst anbefaler vi, at I forsøger at konkretisere normerne i filmen ved at skrive dem som påstande. Eleverne skal i grupper udvælge en karakter og formulere de normer, der omgiver ham/hende, som påstande. De skal både tænke på normer som er positive for karakteren og normer, der er problematiske for karakteren. Det er ikke nemt at arbejde med noget så flyvsk som normer, så gør rammen bred for at diskutere de forskellige bud, eleverne kommer med.

Se eksempler på arket. Se ELEVARK DEL 4 : KARAKTER/IDENTITET

FORMÅL

I arbejdet med materialet vil I berøre en lang række af de færdigheds- og vidensmål, som Fælles Mål for faget dansk opstiller. Eleverne arbejder med fortolkning, analyse og vurdering - dernæst fremstilling.

Med udgangspunkt i Fælles Mål kan man pege på, at eleverne arbejder inden for følgende kompetenceområder:

- Kompetencemålet for fortolkning på 7.- 9. Klassestrin: Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster.
- Kompetencemålet for fremstilling på 7.- 9. klassestrin: Eleven kan udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
- Kompetencemålet for kommunikation på 7.- 9. klassestrin: Eleven kan deltage reflekteret i kommunikation i komplekse formelle og sociale situationer.